Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [*JULIANE KOKOTT*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2012. gada 19. janvārī [1]

Lieta C-615/10

Insinööritoimisto InsTiimi Oy

(Korkein hallinto-oikeus (Somija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Piegāžu publiskā iepirkuma līgumi — Direktīvas 2004/18/EK 10. pants — EKL 296. pants — Dalībvalsts būtisku drošības interešu aizsardzība — Militārā aprīkojuma tirdzniecība — Aprīkojums, ko līgumslēdzēja iestāde iegādājas īpaši militāriem nolūkiem, bet kuru līdzvērtīgi var plaši izmantot civiliem mērķiem — Grozāma platforma elektromagnētisku mērījumu veikšanai

I – Ievads

1. Noteikumi par to, kādos gadījumos dalībvalstis saistībā ar to aizsardzības jomu un bruņotajiem spēkiem drīkst atkāpties no Savienības tiesību aktiem, regulāri ir pamats tiesvedībām [2].

2. Šajā lietā Tiesa tiek lūgta precizēt, kādu nosacījumu gadījumā dalībvalsts bruņotie spēki, atkāpjoties no Eiropas publiskā iepirkuma tiesību aktiem, drīkst piešķirt tiesības slēgt piegāžu publiskā iepirkuma līgumus par aprīkojuma iegādi, kas paredzēts militāram lietojumam.

3. Somijas Bruņotie spēki 2008. gadā piešķīra tiesības slēgt publiskā iepirkuma līgumu par grozāmas platformas [3] piegādi elektromagnētisku mērījumu veikšanai, ko "elektroniskās kaujasdarbības" kontekstā bija paredzēts izmantot militāru darbību simulācijai un vingrinājumiem. Šajā ziņā nebija pilnībā ievērotas Direktīvā 2004/18/EK [4] noteiktās publiskā iepirkuma procedūras.

4. Somijas tiesa tagad izvirza jautājumu par to, kā ir interpretējama publiskiem iepirkumiem aizsardzības jomā noteiktā atkāpe, kas izriet no Direktīvas 2004/18 10. panta, skatot to kopā ar EKL 296. pantu (tagad – LESD 346. pants). Ņemot vērā savu spriedumu lietā *Agusta* [5], Tiesai, atbildot uz šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, it īpaši jāprecizē, vai ražojumus var uzskatīt par "tieši paredzētiem militāriem nolūkiem", ja līdztekus militāram lietojumam tās var līdzvērtīgi plaši izmantot arī civiliem mērķiem.

1 — Oriģinālvaloda – vācu.

2 — Skat., piemēram, judikatūru par iespēju sievietēm iegūt darba vietu dalībvalstu bruņotajos spēkos (1999. gada 26. oktobra spriedums lietā C-273/97 *Sirdar*, *Recueil*, I-7403. lpp., un 2000. gada 11. janvāra spriedums lietā C-285/98 *Kreil*, *Recueil*, I-69. lpp.), par obligāto militāro dienestu vīriešiem (2003. gada 11. marta spriedums lietā C-186/01 *Dory*, *Recueil*, I-2479. lpp.), par ieroču aplikšanu ar PVN (1999. gada 16. septembra spriedums lietā C-414/97 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-5585. lpp.) un par militārā aprīkojuma muitošanu (2009. gada 15. decembra spriedumi lietā C-284/05 Komisija/Somija, Krājums, I-11705. lpp.; lietā C-294/05 Komisija/Zviedrija, Krājums, I-11777. lpp.; lietā C-372/05 Komisija/Vācija, Krājums, I-11801. lpp.; lietā C-387/05 Komisija/Itālija, Krājums, I-11831. lpp.; lietā C-409/05 Komisija/Grieķija, Krājums, I-11859. lpp.; lietā C-461/05 Komisija/Dānija, Krājums, I-11887. lpp., un lietā C-239/06 Komisija/Itālija, Krājums, I-11913. lpp.; 2010. gada 4. marta spriedums lietā C-38/06 Komisija/Portugāle, Krājums, I-1569. lpp.).

3 — Angļu valodā – "tiltable turntable".

4 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīva 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp.).

5 — 2008. gada 8. aprīļa spriedums lietā C-337/05 Komisija/Itālija (dēvēts arī par "*Agusta*", Krājums, I-2173. lpp., 47. punkts).

5. Atšķirībā no helihopteriem lietā *Agusta* šajā lietā strīdīgo grozāmo platformu līgumslēdzēja iestāde gan ir iegādājusies tikai militāriem nolūkiem, tātad tā nav divējādi lietojama prece šā jēdziena šaurākajā izpratnē. Tomēr saskaņā ar nolēmumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu izdarītajiem secinājumiem katrā ziņā ir iespējams, ka privātas struktūras un uzņēmumi var rast pielietojumu šādai grozāmai platformai.

II – Atbilstošās tiesību normas

A – *Savienības tiesības*

6. Šajā lietā atbilstošās Savienības tiesību normas ir paredzētas Direktīvas 2004/18 10. pantā, skatot to kopā ar EKL 296. pantu.

7. Direktīvas 2004/18 10. pantā ar virsrakstu "Iepirkums aizsardzības vajadzībām" tā sākotnējā redakcijā[6] bija ietverts šāds precizējums par publiskā iepirkuma tiesību aktu piemērošanas jomu:

"Šī direktīva attiecas uz valsts [publisko iepirkumu] līgumiem, kuru slēgšanas tiesības līgumslēdzējas iestādes piešķir aizsardzības jomā un uz kuriem attiecas Līguma 296. pants."

8. EKL 296. pants (agrāk – EEK līguma 223. pants) līdz brīdim, kad tas sakarā ar Lisabonas līguma spēkā stāšanos[7] tika aizstāts ar LESD 346. pantu, bija formulēts šādi:

"1. Šis Līgums neliedz piemērot šādus noteikumus:

[..]

b) dalībvalstis var veikt pasākumus, ko uzskata par vajadzīgiem, lai aizsargātu savas būtiskās drošības intereses, kas saistītas ar ieroču, munīcijas un militārā aprīkojuma ražošanu vai tirdzniecību; šādi pasākumi kopējā tirgū nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt tādu ražojumu konkurenci, kuri nav tieši paredzēti militāriem nolūkiem.

2. Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var grozīt 1958. gada 15. aprīlī sastādīto to ražojumu sarakstu, uz kuriem attiecas 1. punkta b) apakšpunkts."

9. Padomes 1958. gada 15. aprīļa Lēmumā 255/58, ar kuru tika noteikts EKL 296. panta 2. punktā minētais saraksts (turpmāk tekstā arī – "1958. gada saraksts"), izvilkuma veidā ir noteikts šādi[8]:

"Līguma 223. panta 1. punkta b) apakšpunktu piemēro turpmāk uzskaitītajiem ieročiem, munīcijai un militārajam aprīkojumam, ietverot ieročus, kas izstrādāti atomenerģijas izmantošanai:

[..]

5. Militārais apšaudes koriģēšanas ekipējums:

a) apšaudes datori un infrasarkano staru mērķēšanas sistēmas un citas nakts navigācijas ierīces;

b) telemetri, pozīcijas noteicēji, altimetri;

6 — Direktīvas 2004/18 10. panta formulējums ir ticis grozīts ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvu 2009/81/EK, ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK un 2004/18/EK (OV L 216, 76. lpp.). Tomēr šī jaunā redakcija stājās spēkā tikai 2009. gada 21. augustā un dalībvalstīm tā bija jātransponē līdz 2011. gada 21. augustam (skat. Direktīvas 2009/81 72. panta 1. punktu un 74. pantu), tādēļ tā vēl nav piemērojama šai lietai.

7 — Lisabonas līgums stājās spēkā 2009. gada 1. decembrī.

8 — Šis lēmums netika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, tomēr izvilkuma veidā tas ir atspoguļots Eiropas Savienības Padomes 2008. gada 26. novembra dokumentā Nr. 14538/4/08, kas ir publiski pieejams Padomes tīmekļa vietnē < http://register.consilium.europa.eu/ > (pēdējo reizi apskatīta 2011. gada 12. decembrī). Turklāt attiecīgā saraksta saturs ir minēts Komisijas atbildē uz Parlamenta jautājumu (2001. gada 27. septembra atbilde uz deputāta *Bart Staes* rakstisko jautājumu E-1324/01, OV C 364 E, 85. lpp.).

c) elektroniskas izsekošanas sastāvdaļas – žiroskopiskas, optiskas un akustiskas;

d) bumbu tēmēšanas sistēmas un lielgabalu tēmēšanas sistēmas, periskopi šajā sarakstā minētajam ekipējumam.

[..]

11. Militārs elektronisks ekipējums.

[..]

14. Šajā sarakstā iekļauto materiālu specializētas daļas un priekšmeti, ciktāl tie pēc būtības ir militāri.

15. Mašīnas, ekipējums un priekšmeti, kas izstrādāti tikai, lai pētītu, ražotu, testētu un kontrolētu šajā sarakstā iekļautos ieročus, munīciju un aparatūru, kas paredzēti vienīgi militāram lietojumam."

10. Papildus jānorāda uz Direktīvas 2009/81 preambulas desmito apsvērumu:

"Šīs direktīvas izpratnē militārais aprīkojums ir jo īpaši tie ražojumu veidi, kuri minēti ieroču, munīcijas un militārā aprīkojuma sarakstā, kas apstiprināts ar Padomes 1958. gada 15. aprīļa Lēmumu 255/58 [..], un, transponējot šo direktīvu, dalībvalstis var ņemt vērā tikai šo sarakstu. Šajā sarakstā ir tikai aprīkojums, kurš paredzēts, izstrādāts un ražots tieši militārām vajadzībām. Tomēr šis saraksts ir vispārīgs un to var plaši interpretēt, ņemot vērā tehnoloģiju, iepirkumu politikas un militāro prasību attīstību, kas sekmē jauna veida aprīkojuma rašanos, piemēram, pamatojoties uz Savienības Kopējo militāro preču sarakstu. Šajā direktīvā militārajam aprīkojumam būtu jāietver arī tādi ražojumi, kas sākotnēji bija paredzēti civilai izmantošanai, taču vēlāk piemēroti militārām vajadzībām, lai tos izmantotu kā ieročus, munīciju vai militāro aprīkojumu."

B – *Valsts tiesības*

11. Somijā Direktīva 2004/18 tika transponēta ar Likumu Nr. 348/2007 par publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru[9] (turpmāk tekstā – "Publiskā iepirkuma likums"), kura piemērošanas joma 7. panta 1. punktā ir ierobežota šādi:

"Šo likumu nepiemēro līgumiem:

1) kas ir konfidenciāli vai kuru izpildei piemērojami īpaši, likumā noteikti drošības pasākumi, vai kad tas ir vajadzīgs būtisku valsts drošības interešu aizsardzībai;

2) kuru priekšmets galvenokārt ir piemērots militārām vajadzībām."

12. Turklāt saskaņā ar Somijas Aizsardzības ministrijas 2008. gada 28. maija administratīvo priekšrakstu, piešķirot tiesības slēgt publiskā iepirkuma līgumu par aizsardzības preču iegādi, līdz turpmākam cita starpā ir jāievēro Aizsardzības ministrijas 1995. gada 17. marta rīkojums Nr. 76.

13. Šā rīkojuma Nr. 76 1. pantā ir definēts, kas ir jāuzskata par galvenokārt militārām vajadzībām paredzētu preci vai pakalpojumu, kam nepiemēro Publiskā iepirkuma likumu. Kā izriet no attiecīgā rīkojuma 1. panta, skatot to kopā ar tā pielikuma M punktu, tas it īpaši attiecas uz "speciālu aprīkojumu militārai darbībai un apmācībai vai militāru darbību simulāciju vingrinājumiem, kā arī tam īpaši izstrādātām sastāvdaļām, papildus iekārtām un aprīkojumu".

9 — *Julkisista hankinnoista annettu laki.*

III – Fakti un pamatlieta

14. Somijas Bruņoto spēku Tehniskās kontroles iestāde[10] 2008. gadā rīkoja publiskā iepirkuma procedūru, lai iegādātos grozāmu platformu elektromagnētisku mērījumu veikšanai EUR 1 650 000 vērtībā. Šajā nolūkā tā 2008. gada 5. februārī uzaicināja četrus uzņēmumus iesniegt savus piedāvājumus, tostarp arī inženieru biroju *Insinööritoimisto InsTiimi Oy* (turpmāk tekstā – "*InsTiimi*").

15. Līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas "sarunu procedūrā", kas atbilstoši informācijai, kas iekļauta nolēmumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu, atšķiras no Direktīvā 2004/18 noteiktajām publiskā iepirkuma procedūrām. *InsTiimi* uzskatīja, ka bija jārīko Direktīvas 2004/18 norādēm atbilstoša publiskā iepirkuma procedūra, un tādēļ iesniedza Somijas tiesā prasību pamatlietā. Kā otrs atbildētājs tiesvedībā piedalās Somijas Bruņotie spēki, ko pārstāv Ģenerālštābs[11].

16. *Markkinaoikeus*[12], pirmās instances tiesā, *InsTiimi* izvirzītā pārsūdzība tika noraidīta. *Markkinaoikeus* uzskatīja par pierādītu, ka attiecīgā grozāmā platforma galvenokārt ir paredzēta militārām vajadzībām un līgumslēdzēja iestāde to grib izmantot vienīgi militāriem nolūkiem. Tādēļ *Markkinaoikeus* nosprieda, ka attiecīgajam līgumam ir piemērojama Publiskā iepirkuma likuma 7. panta 1. punkta 2) apakšpunktā noteiktā atkāpe.

17. Pamatojoties uz *InsTiimi* iesniegto apelācijas sūdzību, lietu tagad otrajā instancē izskata iesniedzējtiesa, proti, *Korkein hallinto-oikeus*[13].

18. Iesniedzējtiesā *InsTiimi* apgalvoja, ka grozāmā platforma esot tehniska inovācija no civilās sfēras un neesot izstrādāta kā militārs aprīkojums. Pētniecībā tā esot vispārīgi piemērojama kā palīgierīce un paliktnis un pati par sevi nesniedzot jaunas atziņas par pašu izpētes priekšmetu. Attiecīgais iepirkums tehniski tiek īstenots, samontējot pilnīgi brīvi pieejamus materiālus, komponentus un instalācijas, un ar to saistītā plānošana nozīmē tikai mērķtiecīgu detaļu izvēli un montēšanu, lai izpildītu konkursa nosacījumus.

19. Turpretim Bruņotie spēki *Korkein hallinto-oikeus* apgalvoja, ka iepirkumā ir runa par grozāmu platformu tieši militāriem nolūkiem un tā ir īpaši paredzēta militāru darbību simulācijai. Ar grozāmo platformu tiekot simulēti un vingrināti militāri pretpasākumi pret izlūkošanu no gaisa noteiktos leņķos un mērķa noteikšanu. Sensoru, kas atdarina apdraudējumu, apdraudējumam atbilstošā leņķī varot iestatīt tikai tad, ja mērķis, piemēram, uz grozāmās platformas novietojams tanks, ar šīs platformas palīdzību tiek noliekts pareizajā leņķī.

20. Bruņotie spēki argumentē, ka grozāmā platforma esot būtiska brīvā dabā ierīkojamās mēraparatūras sastāvdaļa, lai veiktu elektroniskās kaujasdarbības mērījumus, simulācijas un vingrinājumus, un līdz ar to esot izstrādāta ieroču pētījumiem militārām vajadzībām. Grozāmā platforma esot ražojums Aizsardzības ministrijas rīkojuma Nr. 76 pielikuma M punkta izpratnē.

IV – Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu un tiesvedība Tiesā

21. Ar 2010. gada 13. decembra starplēmumu *Korkein hallinto-oikeus* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Direktīva 2004/18/EK, ievērojot šīs direktīvas 10. pantu, LESD 346. panta 1. punkta b) apakšpunktu un Padomes 1958. gada 15. aprīlī apstiprināto ieroču, munīcijas un militārā aprīkojuma sarakstu, ir piemērojama iepirkumam, kas citādi ietilpst direktīvas piemērošanas jomā, ja atbilstoši līgumslēdzējas iestādes ziņām iepirkuma priekšmetu paredzēts izmantot tieši militāriem nolūkiem, bet tam ir plašs līdzīga veida tehnisks pielietojums arī civilajā tirgū?"

10 — *Suomen Puolustusvoimien Teknillinen Tutkimuslaitos.*

11 — *Pääesikunta.*

12 — Komerctiesa.

13 — Augstākā administratīvā tiesa.

22. Tiesvedībā Tiesā līdztekus abiem lietas dalībniekiem pamatlietā, proti, *InsTiimi* un Bruņotajiem spēkiem, savus rakstveida apsvērumus ir iesniegušas arī Somijas, Čehijas un Portugāles valdības, kā arī Eiropas Komisija. 2011. gada 12. decembra tiesas sēdē piedalījās iepriekš minētie lietas dalībnieki, izņemot Čehijas un Portugāles valdības.

V – Vērtējums

23. Lai atbildētu uz šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, galvenais jautājums ir EKL 296. panta (tagad – LESD 346. pants), uz ko ir norādīts Direktīvas 2004/18 10. pantā, interpretācija.

24. EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmā daļa ļauj katrai dalībvalstij vienpusēji [14] veikt pasākumus, ko tā uzskata par vajadzīgiem, lai aizsargātu savas būtiskās drošības intereses, ciktāl tas attiecas uz ieroču, munīcijas un militārā aprīkojuma ražošanu vai tirdzniecību. Direktīvas 2004/18 10. pantā, lai definētu tās pašas darbības jomu, ir veikta atsauce uz šo tiesību normu.

25. Kā pamatoti ir uzsvērusi Komisija un atzinusi arī Somijas valdība, EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmajā daļā vienpusējie valsts pasākumi ir pakārtoti diviem kumulatīviem nosacījumiem:

— pirmkārt, tiem jāattiecas uz ieroču, munīcijas un militārā aprīkojuma ražošanu vai tirdzniecību;

— otrkārt, veicamajiem pasākumiem jābūt tādiem, kas vajadzīgi, lai aizsargātu attiecīgās dalībvalsts būtiskās drošības intereses.

26. Iesniedzējtiesa savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu īpaši ir pievērsusies pirmajam nosacījumam. Tā ir aplūkojusi tikai "tieši militāriem nolūkiem paredzētu ražojumu" konceptu. Tomēr otro nosacījumu nevar pilnībā ignorēt ne tad, kad tiek vērtēta lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamība (šajā ziņā skat. A daļu), ne pēc būtības vērtējot prejudiciālo jautājumu (šajā ziņā skat. B daļu). Tādēļ es turpmākā gaitā, ciktāl tas būs vajadzīgs, analizēšu arī šo otro nosacījumu, kā to, starp citu, ir darījuši daudzi lietas dalībnieki, it īpaši tiesas sēdes laikā.

A – *Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamība*

27. Fakts, ka iesniedzējtiesa savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir aplūkojusi tikai pirmo no EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktā ietvertajiem kritērijiem, proti, "tieši militāriem nolūkiem paredzētu ražojumu" konceptu, pats par sevi nav iemesls, lai tiktu apšaubīta šā lūguma pieņemamība.

28. Ja būtu skaidrs, ka EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētais otrais kumulatīvais kritērijs šajā lietā tā kā tā nav izpildīts, t.i., ja atkāpi no Direktīvā 2004/18 paredzētajiem publiskā iepirkuma noteikumiem nevarētu pamatot ar būtiskām Somijas drošības interesēm, tad gan iesniegtais prejudiciālais jautājums Tiesai būtu jāuzskata par hipotētisku. Tomēr tiesvedībā Tiesā tam netika gūts pietiekams pamatojums.

29. Nolēmumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu nemaz nav precizēts, vai līgumslēdzēja iestāde šajā lietā ir atsaukusies uz būtisku Somijas drošības interešu aizsardzību otrā kritērija izpratnē vai nē. Iesniedzējtiesa ir tikai norādījusi, ka Bruņotie spēki neesot atbilstoši Eiropas Komisijas [15] ieteikumam konkretizējuši, kādas būtiskas drošības intereses skar grozāmās platformas iegāde un kādēļ šajā gadījumā bija jāatsakās piemērot Direktīvu 2004/18. Somijas valdība un Bruņoto spēku Ģenerālštābs tomēr apgalvo, ka tiesvedībā valsts tiesā šādas drošības intereses tika norādītas.

14 — To, ka runa ir par vienpusējiem pasākumiem, Tiesa jau sen ir atzinusi 1964. gada 15. jūlija spriedumā lietā 6/64 *Costa/ENEL* (*Recueil*, 1253. un 1270. lpp.).

15 — Šajā ziņā iesniedzējtiesa atsaucas uz Komisijas 2006. gada 7. decembra Skaidrojošo paziņojumu par Līguma 296. panta piemērošanu valsts iepirkumam aizsardzības vajadzībām [COM (2006) 779, galīgā redakcija], turpmāk tekstā – "Komisijas paziņojums".

30. Iesniedzējtiesa turklāt uzsver, ka *InsTiimi* prasība, ja attiecīgais publiskais iepirkums neietilptu Direktīvas 2004/18 un Likuma Nr. 348/2007 piemērošanas jomā, būtu jānoraida kā nepieņemama. Lai to varētu novērtēt, ir jāgūst skaidrība arī par pirmo kritēriju, proti, "tieši militāriem nolūkiem paredzētu ražojumu" konceptu.

31. Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka lietas izspriešanas vajadzībām prejudiciālais jautājums būtu *acīmredzami* neatbilstīgs [16]. Gluži pretēji, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jāturpina prezumēt, ka šis jautājums ir atbilstīgs [17].

32. Tātad nav nekādu šaubu, ka uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāatbild.

B – *Prejudiciālā jautājuma vērtējums pēc būtības*

33. Uzdodot savu jautājumu, iesniedzējtiesa galvenokārt vēlas noskaidrot, vai, piešķirot tiesības slēgt publiskā iepirkuma līgumu aizsardzības jomā, drīkst neievērot Direktīvas 2004/18 noteikumus, ja iepirkuma priekšmetu gan ir paredzēts izmantot tieši militāriem nolūkiem, tomēr to līdzvērtīgi plaši var izmantot arī civiliem mērķiem.

34. Šis jautājums radies tādēļ, ka saskaņā ar *InsTiimi* sniegto informāciju, kas tiktāl nav apstrīdēta, tāda grozāmā platforma, kāda iegādāta šajā lietā, galvenokārt tiekot izmantota civilām, nevis militārām vajadzībām.

35. Lietas dalībniekiem ir krasi atšķirīga nostāja. *InsTiimi* un Komisija uzskata, ka šajā lietā bija jāievēro Direktīvas 2004/18 norādes, bet Bruņotie spēki un visas valdības, kas iestājušās lietā, uzskata, ka atkāpe no šīs direktīvas bija pamatota atbilstoši EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktam.

36. Principā arī aizsardzības jomā ir piemērojami Savienības tiesību akti par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu. Jau attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas brīdī tas izrietēja no Direktīvas 2004/18 10. panta. Turklāt attiecībā uz laikposmu pēc 2011. gada 21. augusta tas pats noteikts Direktīvā 2009/81 [18]. Piemērojot Savienības tiesību aktus par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, Savienībā tiek stiprināta brīva preču aprite, brīva uzņēmējdarbības veikšana un brīva pakalpojumu aprite, kā arī sekmēta iekšējā tirgus attīstība [19].

37. Tomēr Savienības tiesībās vienlaicīgi ir atzītas dalībvalstu pamatotās intereses aizsargāt to būtiskās drošības intereses; tas it īpaši izpaužas EKL 296. pantā. Direktīvas 2004/18 10. pantā, kurā skaidri veikta atsauce uz šo Līguma normu, izpaužas spriedze, kāda publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procesā var rasties starp iekšējā tirgus principu un valsts drošības interesēm.

38. No Direktīvas 2004/18 10. panta, skatot to kopā ar EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktu, izriet, ka dalībvalsts no Savienības tiesību aktiem par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu var atkāpties, ja, pirmkārt, tas skar ieroču, munīcijas vai militārā aprīkojuma tirdzniecību (pirmais kritērijs) un, otrkārt, atkāpe no Savienības tiesību aktiem par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu izrādās vajadzīga, lai aizsargātu šīs dalībvalsts būtiskās drošības intereses (otrais kritērijs).

16 — Par *acīmredzamas* neatbilstības nepieņemamības pamatu skat. starp daudziem spriedumiem 2008. gada 3. jūnija spriedumu lietā C-308/06 *Intertanko* u.c. (Krājums, I-4057. lpp., 31. un 32. punkts), 2010. gada 12. oktobra spriedumu lietā C-45/09 *Rosenbladt* (Krājums, I-9391. lpp., 32. un 33. punkts) un 2011. gada 25. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-509/09 un C-161/10 *eDate Advertising* (Krājums, I-10269. lpp., 32. un 33. punkts).

17 — 1999. gada 7. septembra spriedums lietā C-355/97 *Beck* un *Bergdorf* (*Recueil*, I-4977. lpp., 22. punkts), spriedums lietā *Rosenbladt* (minēts 16. zemsvītras piezīmē, 33. punkts) un 2011. gada 5. aprīļa spriedums lietā C-119/09 *Société fiduciaire nationale d'expertise comptable* (Krājums, I-2551. lpp., 21. punkts).

18 — Skat. it īpaši Direktīvas 2004/18, kurā grozījumi ir izdarīti ar Direktīvu 2009/81, 10. pantu, kā arī Direktīvas 2009/81 2. pantu un Direktīvas 2009/81 preambulas desmitā apsvēruma pirmo teikumu.

19 — Direktīvas 2004/18 preambulas otrais apsvērums; tādā pašā nozīmē Tiesas pastāvīgā judikatūra par dažādām direktīvām, ar kurām tiek koordinētas publiskā iepirkuma tiesības, skat., piemēram, 2000. gada 3. oktobra spriedumu lietā C-380/98 *University of Cambridge* (*Recueil*, I-8035. lpp., 16. punkts), 2007. gada 13. novembra spriedumu lietā C-507/03 Komisija/Īrija (Krājums, I-9777. lpp., 27. punkts) un 2007. gada 13. decembra spriedumu lietā C-337/06 *Bayerischer Rundfunk* u.c. (Krājums, I-11173. lpp., 38. punkts).

39. Ņemot vērā pamatbrīvību un iekšējā tirgus principa fundamentālo nozīmi Līgumu sistēmā [20], atbilstoši judikatūrai, kas pieņemta attiecībā uz EKL 296. pantu, šie kritēriji ir interpretējami šauri [21].

1) Pirmais kritērijs: militārie ražojumi

40. EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmā daļa ir piemērojama ieročiem, munīcijai un militārajam aprīkojumam, īsi sakot – *militāriem ražojumiem*. Konkrēti kādas ražojumu kategorijas ar to ir domātas, Padome ir noteikusi 1958. gada sarakstā.

41. Es piekrītu Eiropas Savienības Vispārējās tiesas (savulaik – Pirmās instances tiesa) viedoklim [22], atbilstoši kuram EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta materiālā piemērošanas joma ir galīgi reglamentēta 1958. gada sarakstā, uz ko ir tieša atsauce EKL 296. panta 2. punktā [23]. Vispārējā tiesa ir pamatoti norādījusi, ka EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta atkāpi nevar piemērot darbībām, kas saistītas ar ražojumiem, kuri nav militārais aprīkojums, kas minēts 1958. gada sarakstā [24].

42. Tātad ar atkāpi no Direktīvā 2004/18 paredzētajām iepirkuma procedūrām, kas balstīta uz EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktu, vispirms ir paredzēts, ka tādam ražojumam kā strīdīgā grozāmā platforma vispār jābūt klasificējamam kādā no ražojumu kategorijām, kas minētas 1958. gada sarakstā. Tas konkrēti būs jāpārbauda un jāizvērtē iesniedzējtiesai, kas vienīgā var konstatēt un vērtēt faktus.

43. Tā kā saskaņā ar Somijas Bruņoto spēku sniegto informāciju attiecīgā grozāmā platforma ļauj veikt elektromagnētiskus mērījumus un to paredzēts izmantot militāru darbību simulācijai, kuras laikā tiek apgūta mērķa noteikšana, tā varētu būt aprīkojuma sastāvdaļa ieroču testēšanai un kontrolei (1958. gada saraksta 15. punkts, skatot to kopā ar 11. un 14. punktu). Turklāt teorētiski grozāmo platformu varētu uzskatīt par pozīcijas noteicēja vai izsekošanas ierīces sastāvdaļu (1958. gada saraksta 5. punkta b) un c) apakšpunkts, skatot tos kopā ar 14. punktu) [25].

44. Tomēr tikai fakts, ka grozāmā platforma, iespējams, ietilpst vienā vai otrā ražojumu kategorijā 1958. gada saraksta izpratnē, pats par sevi vēl nedod tiesības atkāpties no Savienības tiesību aktiem par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, jo apstāklis, ka noteikts ražojums ir minēts 1958. gada sarakstā, gan ir obligāts, bet ne pietiekams nosacījums, lai atsauktos uz Direktīvas 2004/18 10. pantu, skatot to kopā ar EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmo daļu.

20 — Šajā ziņā skat. arī LES 2. pantu un EKL 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu (tagad – LES 3. panta 3. punkta pirmais teikums).

21 — Spriedumi lietā C-414/97 Komisija/Spānija, 21. punkts; lietā C-284/05 Komisija/Somija, 46. punkts; lietā C-294/05 Komisija/Zviedrija, 44. punkts; lietā C-372/05 Komisija/Vācija, 69. punkts; lietā C-387/05 Komisija/Itālija, 46. punkts; lietā C-409/05 Komisija/Grieķija, 51. punkts; lietā C-461/05 Komisija/Dānija, 52. punkts; lietā C-239/06 Komisija/Itālija, 47. punkts, un lietā C-38/06 Komisija/Portugāle, 63. punkts, visi spriedumi minēti 2. zemsvītras piezīmē.

22 — Skat. Vispārējās tiesas 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā T-26/01 *Fiocchi munizioni*/Komisija (*Recueil*, II-3951. lpp.).

23 — Protams, tas neizslēdz, ka saraksts tiek interpretēts un piemērots atbilstoši laikam, lai ņemtu vērā attiecīgi jaunākās attīstības tendences. Proti, kā izriet no Direktīvas 2009/81 preambulas desmitā apsvēruma, "šis saraksts ir vispārīgs un to var plaši interpretēt, ņemot vērā tehnoloģiju, iepirkumu politikas un militāro prasību attīstību, kas sekmē jauna veida aprīkojuma rašanos" (līdzīgi Komisijas paziņojumā, minēts 15. zemsvītras piezīmē, 3. sadaļa). Tādējādi saraksts ir piemērojams ne tikai militārajam aprīkojumam, kas bija pazīstams 1958. gadā, bet arī aprīkojumam, ko mūsdienās izmanto dalībvalstu bruņotie spēki, ja to var klasificēt sarakstā minētajās kategorijās.

24 — Spriedums lietā *Fiocchi munizioni*/Komisija (minēts 22. zemsvītras piezīmē, 61. punkts).

25 — Lai aprīkojums tiktu klasificēts saskaņā ar 1958. gada saraksta 5. punktu, tam jābūt "militāram apšaudes koriģēšanas ekipējumam". Saikni ar "apšaudes koriģēšanu" principā varētu saskatīt apstāklī, ka "elektroniskās kaujasdarbības" kontekstā strīdīgo grozāmo platformu paredzēts izmantot, lai simulētu un vingrinātos "mērķa noteikšanā" un galu galā sagatavotu "pretpasākumus pret izlūkošanu no gaisa". Tomēr tiesas sēdē Tiesā lietas dalībnieki neuzskatīja, ka pastāv šāds kopsakars ar apšaudes koriģēšanu.

45. Piemērojot EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmo daļu, papildus nepieciešams, lai attiecīgais ražojums būtu paredzēts *tieši militāriem nolūkiem*[26]. Tas *a contrario* izriet no attiecīgā noteikuma otrās daļas, kurā ir runa par "ražojum[iem], kuri nav tieši paredzēti militāriem nolūkiem". 1958. gada sarakstā ir ietverti arī daudzi formulējumi, no kuriem izriet, ka ražojumam EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē ne tikai jābūt kvalificējamam noteiktā ražojumu kategorijā pēc tā rakstura, bet tam turklāt arī jābūt paredzētam tieši militārām vajadzībām[27]. To nesen ir apstiprinājis arī Savienības likumdevējs[28].

46. To, vai ražojums ir paredzēts tieši militārām vajadzībām, nevar izsecināt tikai no fakta, ka ražojuma pircējs ir dalībvalsts bruņotie spēki vai arī ka kāda cita publiskās pārvaldes struktūra attiecīgo ražojumu iegādājas bruņoto spēku vajadzībām. Pretējā gadījumā katrs zīmulis varētu kļūt par militāru ražojumu tikai tādēļ, ka tas iegādāts militārām vajadzībām. Tas būtu pretrunā EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta šauras interpretācijas principam un pārmērīgi ietekmētu iekšējā tirgus principu.

47. Līdzīgi nepietiek arī ar to, ka ražojums ir tikai *piemērots*, lai to izmantotu militārām vajadzībām, un ka tas tādējādi, *iespējams*, tiks izmantots militāriem mērķiem. Šādā nozīmē Tiesa lietā *Agusta* ir nospriedusi, ka uz helihopteriem, kurus Itālijas valsts gadiem ilgi iegādājās, neizmantojot konkursa procedūru, neattiecās EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta noteikums, jo tie visādā ziņā bija paredzēti civiliem mērķiem un tikai vajadzības gadījumā varēja kalpot militāriem nolūkiem[29].

48. Piemērojot EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktu, nepieciešams, lai tas būtu ražojums, kuram papildus tā piemērotībai tikt izmantotam militārām vajadzībām būtu *īpašs militārs mērķis*, turklāt gan no subjektīvā, gan objektīvā viedokļa. Tādējādi attiecīgajam ražojumam jābūt paredzētam īpašām militārām vajadzībām ne tikai pēc tā konkrētās izmantošanas, ko ir definējusi līgumslēdzēja iestāde[30] (tātad – *subjektīvi*), bet arī pēc tā uzbūves un raksturlielumiem[31] (tātad – *objektīvi*).

49. Dažu ražojumu gadījumā šis īpašais militārais mērķis ir acīmredzams. Atcerēsimies kaut vai 1958. gada sarakstā minētos prettanku lielgabalus, bumbas un karakuģus[32]. Tie ir izstrādāti tieši kā militāras ierīces (objektīvais mērķis), un līgumslēdzējas iestādes tos iegādājas tikai militārām vajadzībām (subjektīvais mērķis).

50. Turpretim citu ražojumu gadījumā, kā, piemēram, 1958. gada sarakstā tostarp minēto transportlīdzekļu, gaisa kuģu [lidaparātu], sprāgstvielu, munīcijas un telemetru gadījumā, ir konkrēti jāpierāda to īpašais militārais mērķis[33], jo šo aprīkojumu iespējams izmantot arī civiliem mērķiem.

51. Tieši tāda situācija ir arī šajā lietā.

52. Protams, ir skaidrs, ka *no subjektīvā viedokļa* apstrīdētajai grozāmajai platformai ir īpašs militāras izmantošanas mērķis. Atbilstoši līgumslēdzējas iestādes gribai Somijas Bruņotajiem spēkiem tā ir jāizmanto militāru darbību simulācijai un mērķa noteikšanas vingrinājumiem. Tiktāl šī lieta atšķiras no lietas *Agusta*, kurā netika konstatēts, ka iegādātajam aprīkojumam būtu īpašs militārs mērķis[34].

26 — Spriedums lietā *Agusta* (minēts 5. zemsvītras piezīmē, 47. punkts) un 2008. gada 2. oktobra spriedums lietā C-157/06 Komisija/Itālija (Krājums, I-7313. lpp., 26. punkts).

27 — Skat., piemēram, 1958. gada saraksta 5. un 11. punktu ("militār[ām vajadzībām]"), kā arī 14. punktu ("ciktāl tie pēc būtības ir militāri").

28 — "[1958. gada sarakstā] ir ietverts vienīgi aprīkojums, kurš paredzēts, izstrādāts un ražots tieši militārām vajadzībām" (Direktīvas 2009/81 preambulas desmitā apsvēruma otrais teikums).

29 — Spriedums lietā *Agusta* (minēts 5. zemsvītras piezīmē, it īpaši 48. un 49. punkts); skat. arī spriedumu lietā C-157/06 Komisija/Itālija (minēts 26. zemsvītras piezīmē, 27. punkts).

30 — Skat. vēlreiz spriedumu lietā *Agusta* (minēts 5. zemsvītras piezīmē, it īpaši 48. un 49. punkts), kur tiek ņemts vērā līgumslēdzējas iestādes definētais izmantošanas mērķis.

31 — Šādā nozīmē arī Direktīvas 2009/81 preambulas desmitais apsvērums, atbilstoši kuram 1958. gada sarakstā ir ietverts "vienīgi aprīkojums, kurš *paredzēts*, *izstrādāts un ražots* tieši militārām vajadzībām" (izcēlums pievienots tikai šeit); skat. arī Komisijas paziņojumu (minēts 15. zemsvītras piezīmē, 3. sadaļa), kurā tiek runāts par "*tikai pilnībā militāras dabas un mērķu* aprīkojumu" (izcēlums arī oriģinālā).

32 — 1958. gada saraksta 2. punkta a) apakšpunkts, 4. punkts un 9. punkta a) apakšpunkts.

33 — 1958. gada saraksta 3. punkts, 5. punkta a) apakšpunkts, 6. punkts, 8. punkta b) apakšpunkts un 10. punkts.

34 — Spriedums lietā *Agusta* (minēts 5. zemsvītras piezīmē, it īpaši 48. un 49. punkts).

53. Tomēr no *objektīvā viedokļa* ir nopietnas šaubas par šo grozāmo platformu kā ražojumu, kuram ir īpašs militārs mērķis. Tiesas sēdē lietas dalībniekiem gan bija atšķirīgs viedoklis par to, vai tādai grozāmai platformai kā šajā lietā atrastos pircējs civilajā tirgū, ja Bruņotie spēki vēlāk izlemtu to pārdot. Saskaņā ar iesniedzējtiesas sniegtajām ziņām, kurām prejudiciālā nolēmuma procedūrā vienīgajām ir būtiska nozīme[35], civilajā tirgū šādai grozāmai platformai tomēr lielā mērā ir līdzīgs tehnisks piemērojums. Līdzīgi argumentē *InsTiimi*, kas tiktāl netiek apstrīdēts, norādot, ka grozāmās platformas varot izmantot arī civilajā sfērā, ka tās sākotnēji pat esot izstrādātas civilām vajadzībām un vispār tikai vēlāk padarītas izmantojamas militāriem nolūkiem.

54. Atbilstoši Savienības likumdevēja gribai[36] šādus ražojumus, kas sākotnēji gan ir bijuši izstrādāti civilām vajadzībām, bet vēlāk ir pielāgoti militāriem nolūkiem, principā nevar izslēgt no Savienības tiesībās noteikto publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru piemērošanas jomas[37].

55. Protams, nevar izslēgt, ka šajā lietā iegādātā grozāmā platforma, ņemot vērā tās militāro pielietojumu, ir būtiski pārveidota tādējādi, ka tā ir kļuvusi par pavisam citu ražojumu salīdzinājumā ar civilajā sfērā izmantojamo platformu. Šāda pielāgošana varētu būt notikusi, piemēram, iebūvējot grozāmo platformu īpaši izstrādātā "brīvā dabā ierīkojamā mēraparatūrā", lai veiktu mērījumus, simulācijas un vingrinātos "elektroniskā kaujasdarbībā".

56. Ja attiecīgā platforma ir tik būtiski pārveidota, kas ir jāizvērtē iesniedzējtiesai, tad tai ne tikai no subjektīvā, bet arī no objektīvā viedokļa piemīt īpašs militārs mērķis. Tādā (un tikai tādā) gadījumā līgumslēdzēja iestāde to ir pamatoti kvalificējusi kā militāru ražojumu EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

57. Turpretim, ja pamatlietā apstiprinājumu gūst līdzšinējais iesniedzējtiesas pieņēmums, atbilstoši kuram strīdīgā grozāmā platforma pēc savas uzbūves un raksturlielumiem, arī kā īpašās militārās elektromagnētisko mērījumu un kaujas darbību simulācijas iekārtas sastāvdaļa, būtiski neatšķiras no grozāmām platformām, kas parasti tiek izmantotas civilajā sfērā, tad tai no objektīvā viedokļa nav īpaša militārā mērķa, lai arī līgumslēdzēja iestāde ir paredzējusi un iegādājusies šo grozāmo platformu īpašiem militāriem nolūkiem.

58. Pēdējā gadījumā saistībā ar attiecīgās grozāmās platformas iegādi būtu bijis jāpiemēro Savienības tiesībās noteiktās iepirkuma procedūras.

59. Tādējādi kopumā jāsecina: Aprīkojumu, ko atbilstoši līgumslēdzējas iestādes sniegtajai informācijai paredzēts izmantot tieši militārām vajadzībām, bet kas objektīvā ziņā būtiski neatšķiras no līdzīgiem aprīkojumiem, kurus izmanto civilajā sfērā, nevar atbrīvot no Direktīvā 2004/18 noteikto iepirkuma procedūru piemērošanas, atsaucoties uz EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktu, skatot to kopā ar Direktīvas 2004/18 10. pantu.

2) Otrais kritērijs: būtisku drošības interešu aizsardzība

60. Pat tādā gadījumā, ja strīdīgā grozāmā platforma būtu kvalificējama kā militārs ražojums (pirmais kritērijs EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanai), iesniedzējtiesai vēl būtu jāizvērtē, vai šajā lietā bija jāatkāpjas no Savienības tiesībās noteiktajām iepirkuma procedūrām, lai aizsargātu Somijas būtiskās drošības intereses (otrais kritērijs EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanai).

35 — 2001. gada 25. oktobra spriedums lietā C-475/99 *Ambulanz Glöckner* (*Recueil*, I-8089. lpp., 10. punkts), 2004. gada 29. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-482/01 un C-493/01 *Orfanopoulos* un *Oliveri* (*Recueil*, I-5257. lpp., 42. punkts) un 2011. gada 25. janvāra spriedums lietā C-382/08 *Neukirchinger* (Krājums, I-139. lpp., 41. punkts).

36 — Direktīvas 2009/81 preambulas desmitā apsvēruma pēdējais teikums. Lai gan šī frāze ir ietverta likumdošanas aktā, kas hronoloģiski nav piemērojams šai lietai, nekas neliecina, ka tam pamatā esošos argumentus nevarētu ņemt vērā, interpretējot Direktīvu 2004/18 pamatlietas laikā spēkā esošajā redakcijā, jo katrā ziņā iepriekš minētajā desmitajā apsvērumā galvenokārt ir precizēta 1958. gada saraksta nozīme, kā tā bija interpretējama līdz tam.

37 — Līdzīgi Tiesa ir norādījusi, ka dalībvalsts nevar atsaukties uz EKL 296. pantu, lai no ievedmuitas nodokļa atbrīvotu aprīkojumu, kas izmantojams gan civilām, gan militārām vajadzībām, "neatkarīgi no tā, vai tas ticis importēts vienīgi militāriem nolūkiem vai nē" (šajā ziņā skat. 2. zemsvītras piezīmē minētos spriedumus lietā C-294/05 Komisija/Zviedrija, 53. punkts, un lietā C-387/05 Komisija/Itālija, 55. punkts).

61. Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka tikai dalībvalsts atsaukšanās uz tās drošības interesēm vēl nepamato atkāpi no Savienības tiesībām [38].

62. Attiecīgajai dalībvalstij gan ir piešķirama plaša rīcības brīvība, definējot tās būtiskās drošības intereses [39]. Par to liecina jau vārdu "ko [tās] uzskata" lietojums EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktā. Tomēr valsts iestādēm ir pienākums pierādīt, ka ir izpildīti šā panta nosacījumi [40].

63. Kā pamatoti ir norādījusi Komisija, šajā lietā līgumslēdzējai iestādei bija jāpierāda, ka Somijas būtisko drošības interešu aizsardzībai ir vajadzīga [41] atkāpe no Direktīvā 2004/18 noteiktajām iepirkuma procedūrām un ka tā ir samērīga [42].

64. Šajā ziņā ir jāpiebilst, ka iespējama noteiktas militāra rakstura informācijas konfidencialitāte pati par sevi vēl nav iemesls, lai tiktu liegts izmantot konkursa procedūru iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai [43]. Proti, arī iepirkuma procedūrā, kā tas ir paredzēts Savienības tiesībās, var veikt vajadzīgos pasākumus, lai aizsargātu sensitīvu informāciju [44].

65. Tik un tā atbilstoši *InsTiimi* sniegtajai informācijai, kas tiktāl nav apstrīdēta, šajā lietā līgumslēdzēja iestāde kādā Somijas dienas laikrakstā ir sniegusi detalizētu informāciju par līguma priekšmetu un grozāmās platformas darbības veidu. Šādos apstākļos šķiet, ka Somijas valstij iepirkuma procedūrā drīzāk nav bijusi pamatota interese saglabāt konfidencialitāti.

66. Tomēr zināmas atkāpes no Savienības tiesībās noteiktajām iepirkuma procedūrām var pamatot ar to, ka dalībvalsts drošības informāciju nevēlas tik vienkārši atklāt ārvalstu uzņēmumiem vai ārvalstnieku kontrolētiem uzņēmumiem, it īpaši, ja tie ir trešo valstu uzņēmumi vai fiziskas personas. Dalībvalsts likumīgi var ņemt vērā arī, lai tā bruņojuma apgādes ziņā nekļūtu atkarīga no trešām valstīm vai trešo valstu uzņēmumiem. Uz šiem abiem aspektiem pamatoti ir norādījusi Čehijas valdība.

67. Tomēr šajā lietā, ciktāl par to var spriest, nekas neliecina, ka līgumslēdzējai iestādei varētu būt bijušas šādas šaubas par drošību. Visbeidzot, viss iepriekš minētais tomēr būs jāizvērtē iesniedzējtiesai, vispusīgi vērtējot visus konkrētās lietas apstākļus.

38 — Spriedumi lietā C-284/05 Komisija/Somija, 47. punkts; lietā C-294/05 Komisija/Zviedrija, 45. punkts; lietā C-372/05 Komisija/Vācija, 70. punkts; lietā C-387/05 Komisija/Itālija, 47. punkts; lietā C-409/05 Komisija/Grieķija, 52. punkts; lietā C-461/05 Komisija/Dānija, 53. punkts; lietā C-239/06 Komisija/Itālija, 48. punkts, un lietā C-38/06 Komisija/Portugāle, 64. punkts, visi spriedumi minēti 2. zemsvītras piezīmē.

39 — Spriedums lietā *Fiocchi munizioni*/Komisija (minēts 22. zemsvītras piezīmē, 58. punkts); līdzīgi Komisijas paziņojums (minēts 15. zemsvītras piezīmē), atbilstoši kuram EKL 296. pants "piešķir [..] dalībvalstīm plašas iespējas", lemjot, kā aizsargāt sev būtiskas drošības intereses (paziņojuma 4. sadaļa), un "[d]alībvalstu prerogatīva [ir] definēt to būtiskās drošības intereses" (paziņojuma 5. sadaļa).

40 — Spriedumi lietā C-414/97 Komisija/Spānija, 22. un 24. punkts; lietā C-294/05 Komisija/Zviedrija, 47. punkts; lietā C-284/05 Komisija/Somija, 49. punkts, lietā C-372/05 Komisija/Vācija, 72. punkts; lietā C-387/05 Komisija/Itālija, 49. punkts; lietā C-409/05 Komisija/Grieķija, 54. punkts; lietā C-461/05 Komisija/Dānija, 55. punkts; lietā C-239/06 Komisija/Itālija, 50. punkts, un lietā C-38/06 Komisija/Portugāle, 66. punkts, visi spriedumi minēti 2. zemsvītras piezīmē.

41 — Skat. arī Komisijas paziņojumu (minēts 15. zemsvītras piezīmē, 3. sadaļa).

42 — Spriedumi lietā *Agusta* (minēts 5. zemsvītras piezīmē, it īpaši 53. punkts) un lietā C-157/06 Komisija/Itālija (minēts 26. zemsvītras piezīmē, 31. punkts); līdzīgi Komisijas paziņojums (minēts 15. zemsvītras piezīmē, 5. sadaļa), atbilstoši kuram ir jāpierāda, kāpēc atbrīvošana no publiskā iepirkuma direktīvas piemērošanas īpašā gadījumā ir *vajadzīga*, lai aizsargātu būtiskas drošības intereses.

43 — Spriedumi lietā *Agusta* (minēts 5. zemsvītras piezīmē, it īpaši 52. punkts) un lietā C-157/06 Komisija/Itālija (minēts 26. zemsvītras piezīmē, 30. punkts).

44 — Par līgumslēdzējas iestādes klasificētās informācijas konfidencialitāti skat. it īpaši Direktīvas 2009/81 7., 20. un 22. pantu; par pretendentu sniegtās informācijas konfidencialitāti skat., piemēram, Direktīvas 2004/18 6. pantu un Direktīvas 2009/81 6. pantu, kā arī 2008. gada 14. februāra spriedumu lietā C-450/06 *Varec* (Krājums, I-581. lpp.).

VI – Secinājumi

68. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Korkein hallinto-oikeus* jautājumu atbildēt šādi:

Aprīkojumu, ko atbilstoši līgumslēdzējas iestādes sniegtajai informācijai paredzēts izmantot tieši militārām vajadzībām, bet kas objektīvā ziņā būtiski neatšķiras no līdzīgiem aprīkojumiem, kurus izmanto civilajā sfērā, nevar atbrīvot no Direktīvā 2004/18/EK noteikto iepirkuma procedūru piemērošanas, atsaucoties uz EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktu, skatot to kopā ar Direktīvas 2004/18/EK 10. pantu.